

Til Kultur- og likestillingsdepartementet

Sendt inn via departementets høringsportal

Oslo, 11. oktober 2024

Høring – utkast til forskrift om Fond for lyd og bilde

Det vises til departementets utsendelse av 31. juli 2024 med invitasjon til å delta i høring om ny forskrift om Fond for lyd og bilde (FFLB). Creo ønsker med dette å gi sitt innspill.

Creo er Norges største kunstner- og kulturorganisasjon. Organisasjonen arbeider for å sikre medlemmene bedre lønns- og arbeidsvilkår, enten de er arbeidstakere, frilansere eller selvstendig næringsdrivende. Creo er tilsluttet LO. Creo organiserer blant annet utøvende musikere, dansere, sangere, pedagoger, produsenter, musikkterapeuter, scenografer, dirigenter, inspisenter, sufflører, teknikere og kritikere. Organisasjonen ivaretar sine medlemmer gjennom politisk påvirkning og opplysningsarbeid om faglige, kulturpolitiske og kunstneriske emner.

Bo- og virkekrav

I utkastet til forskrift for FFLB foreslås det å endre bo- og virkekravet slik at det i fremtiden vil omfatte hele EU/EØS-området. Dette begrunnet i at fondet er en forvalter av en kollektiv kompensasjonsordning for lovlig privatkopiering, og at en slik kompensasjonsordning med bakgrunn i EU/EØS-rett ikke kan positivt diskriminere søkere som bor og virker i Norge slik tilfellet er i dag. Dagens forskrift for FFLB sier:

Fondet skal fremme produksjon og formidling av innspillinger av lyd- og filmopptak og fordeles til beste for rettighetshavere innenfor musikk, scene og film.

Fondet er i tillegg en kollektiv kompensasjon til rettighetshavere for den lovlige kopiering av deres verker som skjer til privat bruk. De økonomiske rammene for ordningen fastsettes av Stortinget hvert år gjennom budsjettvedtaket.

Vi har full forståelse for at det må gjøres tilpasninger i regelverk for å sikre overholdelse av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen, men slik vi leser forskriften, og som KUD selv skriver i høringsnotatet, har FFLB et todelt formål. FFLB er et kulturpolitisk virkemiddel, i tillegg til å være en kollektiv kompensasjon for lovlig privatkopiering. Ut ifra dette virker det drastisk å endre bo- og virkekravet for hele ordningen, og vi oppfordrer departementet til å se hvilke muligheter som ligger i dette. Kunne det være mulig å omdefinere FFLB til et rent kulturfond og således beholde det norske bo- og virkekravet?

Det foreslås også å fjerne kriteriet om at støtten skal fremme ny norsk produksjon og fremførelse. Vi forstår dette ut ifra EØS-avtalens forbund mot nasjonalitetsbasert

forskjellsbehandling, men vi vil også her be departementet utrede hvilke muligheter som ligger i å sette kriterier som i det minste vil sikre at den delen av FFLB som ikke er en kompensasjon for privatkopiering kommer utøvere og kunstnere som virker i Norge til gode. Departementet mener det ikke er behov for vesentlige endringer i fondets tilskuddskriterier, i hvert fall ikke før man har sett konsekvensene av endringen i bo- og virkekravet. Vi er bekymret for hvilke konsekvenser forskriftsendringen vil ha for kunst- og kulturlivet i Norge, Vi ber departementet følge utviklingen nøye, og komme tilbake med nye tiltak om dette viser seg å føre til negative konsekvenser for norsk kunst- og kulturliv.

For øvrig støtter vi departementet i at det vil innebære mer kost enn nytte å kreve at søkerne skal bevise privatkopiering av sine verk eller fremføringer i Norge.

Creo er bekymret for hvilke konsekvenser en endring av bo- og virkekravet vil ha for søknadsbehandlingen i FFLB. Ordningen er allerede sterkt presset med stor søknadsmengde, og vi har fått tilbakemelding fra medlemmer som har sittet i fagutvalg i FFLB at arbeidsmengden er for stor i forhold til honoraret man får for å gjøre jobben. Vi er engstelige for hvilke følger dette kan få for fagfellevurderingen som er grunnleggende for tilskuddsforvaltningen dersom utøvere og kunstnere vegrer seg for å ta på seg oppgaver i fagutvalg. Dette vil neppe bedre seg ved å åpne for en sterk økning av antall søknader. Vi mener derfor at dersom bo- og virkekravet utvides, bør de økonomiske rammene til FFLB også utvides.

Et annet aspekt ved søknadsbehandlingen som ikke er problematisert i høringsnotatet, er hvilke språk som kan benyttes i søknadene dersom det åpnes for søkere fra hele EU/EØS-området. Vil dette i så fall innebære at FFLB må behandle søknader på alle offisielle språk i EU/EØS med det merarbeidet dette vil medføre?

Creo deler departementets, og styret i FFLB, sitt syn på at regelen om revisorgodkjenning av regnskap bør utformes fleksibelt. Vi ser også positivt på at departementet oppdaterer begrepsbruken ved å erstatte opphavsmann med opphaver.

Tekniske beskyttelsessystemer og offline-kopiering

Når det gjelder departementets uttalelser om tekniske beskyttelsessystemer og offline-kopiering henviser vi til Norwaco sitt høringssvar. Creo støtter Norwaco sitt syn på dette området.

Norwacos synspunkter oppsummert:

- Det faktum at tilgang til en strømmetjeneste er kontrollert ved teknisk beskyttelse er ikke i seg selv tilstrekkelig for å konstatere at offline-kopiering ikke er kompensasjonsberettiget.
- Det er prematurt å konkludere med at offline-kopiering ikke er kompensasjonsberettiget før det er foretatt en konkret vurdering av hvilken skade rettighetshaverne påføres ved at slik kopiering er unntatt enerett.
- Uttalelsen om offline-kopiering fremstår som en beskrivelse av gjeldende rett, og skaper usikkerhet for Norwaco og medlemsorganisasjonene som fordeler privatkopieringskompensasjon.

Creo er også enig i at det kan være hensigtsmæssig å avvente avgjørelse i EU-domstolen (C-496/24) før det konkluderes i spørsmålet om offline-kopiering.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Hans Ole Ege".

Forbundsleder
Creo – forbundet for kunst og kultur